

Kittilän kunta
Valtatie 15
99100 Kittilä
kirjaamo@kittila.fi

LAUSUNTO

31.8.2017

Dnro 410/2017

Asia: Paliskuntain yhdistyksen lausunto ranta-asemakaavasta

Viite: Lausuntopyyntö 27.7.2017

AKANVUOMA/TAIVAANVALKEAT RANTA-ASEMAKAAVA

Kittilän kunta pyytää lausuntoa Könkään kylään sijoittuvasta Akanvuoma/Taivaanvalkeat ranta-asemakaavasta. Kaavan tarkoituksena on kehittää matkailupalveluita (Taivaanvalkeat Oy), virkistys ja retkeilytoimintaa sekä loma-asutusta (kuusi korttelia) ja pientaloasutusta (yksi kortteli). Suuri osa alueesta säilyisi M-alueena. Luonnontilaiset suoalueet osoitetaan yhteiskäyttöiseksi puistoalueeksi (vR/yrk).

Kaava-alue sijoittuu pääasiassa Kyrön paliskunnan alueelle (Ounasjoen länsipuoli). Kuivasalmen paliskunnan puolelle sijoittuu kaavassa sen itäisimmät alueet (Ounasjoen itäpuoliset loma-asuntokorttelit, 5 kpl). Paliskuntien raja kulkee Ounasjoessa, mutta käytännössä paliskuntien raja-aita sijoittuu kaavakartassa näkyvän valtatieen länsipuolelle. Molemmat paliskunnat sijaitsevat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Kaava-alue sijoittuu yksityismaille.

Porotalous on merkittävä elinkeino Kittilän kunnassa. Alueen poronhoito perustuu porojen vapaaseen laiduntamiseen ja luonnonlaitumien ympärivuotiseen hyödyntämiseen. Poronhoito on merkittävä sidostuotintala matkailulle ja se työllistää kunnassa merkittävästi myös lihan jalostuksen kautta.

Poronhoitolaki

Poronhoito on merkittävä ja pitkän historian omaava maankäyttömuoto koko poronhoitoalueella. Poronhoitolaki (848/1990) (PHL) on erityislaki, joka tulee ottaa huomioon poronhoitoalueella toimittaessa. Poronhoitolaki turvaa elinkeinon aseman ja säättää poronhoidolle sen perusedellytyksen, vapaan laidunnusoikeuden (PHL 3 §): ”Poronhoitoa saadaan tässä laissa säädetyin rajoituksin harjoittaa poronhoitoalueella maan omistus- tai hallintaoikeudesta riippumatta.” Se tarkoittaa porolle oikeutta ottaa ravintonsa vapaasti luonnosta muutamien poikkeuksin. Poronhoitolaissa määritellyt rajoitukset tarkoittavat, että porot eivät saa aiheuttaa vahinkoa saamelaisalueen eteläpuolella vakinaisesti asuttujen talojen pihapiireissä tai viljelyksillä (PHL 31 §). Tämä tarkoittaa paliskunnalle vahinkojen estämisen- tai aitaamisvelvollisuutta (PHL 32 §). Mikäli vahinkoja aiheutuu, on paliskunnalla korvausvelvollisuus (PHL 34 §). Loma-asuntojen pihapiirejä, PHL 31, 32 ja 34 § eivät koske. Myöskään matkailupalveluiden alueita tai yritystoimintaa ei voida katsoa erityiseen käyttöön otetuiksi alueiksi poronhoitolaissa tarkoitettulla tavalla.

Kyrön ja Kuivasalmen paliskunnat sijaitsevat erityisesti poronhoitoa varten tarkoitettulla alueella. Alueella olevaa valtion maata ei saa käyttää sillä tavoin, että siitä aiheutuu huomattavaa haittaa poronhoidolle. Maan luovuttaminen tai vuokraaminen tällä alueella saa tapahtua vain sillä ehdolla, että maanomistajalla tai vuokramiehellä ei ole oikeutta saada korvausta porojen aiheuttamista vahingoista (PHL 2 §). Näitä valtionmaista luovutettuja alueita voi olla kaava-alueella.

Poronhoitolain ja muun lainsäädännön lisäksi poronhoitoa turvataan myös valtioneuvoston päätöksellä valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista (VAT): ”Poronhoitoalueella on turvattava poronhoidon alueidenkäytölliset edellytykset.” Tunturi-Lapin maakuntakaavassa määrätään kaavan yleismääräyksissä: ”Poronhoidon ja muiden luontaiselinkeinojen alueidenkäytölliset toiminta- ja kehittämisedellytykset on turvattava. Poronhoitoon olennaisesti vaikuttavaa alueiden käyttöä suunniteltaessa on otettava huomioon poronhoidolle tärkeät alueet ja valtion maiden osalta on neuvoteltava asian osaisen paliskunnan kanssa.” Tämä maakuntakaavan yleismääräys puuttuu kaavaselostuksesta.

Paliskuntain yhdistyksen luonnosvaiheen lausunto on muilta osin otettu huomioon lisäämällä sinne tarpeelliset, poronhoitoa turvaavat kaavamääräykset. Yhdistyksellä ei näin ollen ole huomauttamista kaavasta.

PALISKUNTAIN YHDISTYS

Anne Ollila
toiminnanjohtaja

ma/ao